

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Janem Peroutkou ve věci

žalobkyně:

T. H. D., narozená X
státní příslušnice Vietnamské socialistické republiky
bytem X
t. č. Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová, Jezová 1501, Bělá
pod Bezdězem

zastoupená advokátem Mgr. Markem Eichlerem
sídlem Nekázanka 888/20, Praha 1

proti

žalované:

Policie České republiky, Krajské ředitelství policie
Středočeského kraje
sídlem Křížíkova 8, Praha 8

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 4. 2024, č. j. KRPS-110602-17/ČJ-2024-010025,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí ze dne 25. 4. 2024, č. j.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

KRPS-110602-17/ČJ-2024-010025 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná rozhodla podle § 124b odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o zajištění žalobkyně za účelem vycestování. Dobu zajištění žalovaná stanovila v souladu s § 124b odst. 4 zákona o pobytu cizinců na 40 dnů ode dne omezení svobody.

2. Žalobkyně je státní příslušnicí Vietnamské socialistické republiky. Do České republiky přicestovala dne 15. 3. 2020. Dne 16. 4. 2020 žalobkyně požádala o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie (za účelem sloučení se svým manželem T. L. – českým občanem). Rozhodnutím ze dne 2. 12. 2020, č. j. OAM-01995-22/PP-2020, Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „OAMP“), žalobkyninu žádost o přechodný pobyt zamítlo podle § 87e odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, jelikož se žalobkyně uzavřením účelového manželství dopustila obcházení zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území. Současně žalobkyni stanovilo lhůtu k opuštění území České republiky v délce 60 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí. Lhůta k vycestování žalobkyni uplynula dne 22. 2. 2021. Žalobkyně nicméně k tomuto datu nevycestovala a na území dále pobývala.
3. Rozhodnutím ze dne 16. 7. 2021, č. j. KRPH-55166-14/ČJ-2021-050026-RPOÚ, Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytových agend, uložilo žalobkyni podle § 50a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců povinnost opustit území členských států Evropské unie Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace. Dále byl žalobkyni vylepen do cestovního dokladu výjezdní příkaz platný od 16. 7. 2021 do 2. 9. 2021. Proti rozhodnutí o povinnosti opustit území podala žalobkyně odvolání, které Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké police (dále jen „ŘSCP“), rozhodnutím ze dne 22. 2. 2022, č. j. CPR-22759-3/ČJ-2021-930310-V249, zamítla. Následná správní žaloba a kasační stížnost byly také zamítnuty (rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 5. 2022, č. j. 28 A 3/2022-27, a rozsudek NSS ze dne 2. 12. 2022, č. j. 5 Azs 176/2022-36).
4. Dne 18. 8. 2021 žalobkyně podala druhou žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu. Rozhodnutím ze dne 29. 9. 2021, č. j. OAM-13190-7/PP-2021, OAMP její žádost zamítnul, jelikož žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu zažádala v rozporu s podmínkou v § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců (nepožádala o vydání povolení do 3 měsíců ode dne vstupu na území). Současně byla žalobkyni stanovena lhůta k vycestování v délce 30 dnů od právní moci rozhodnutí. Proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti podala žalobkyně odvolání, které Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců rozhodnutím ze dne 16. 12. 2021, č. j. MV-181046-46/SO-2021, zamítla. Následná správní žaloba a kasační stížnost byly také zamítnuty (rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 3. 2022, č. j. 31 A 44/2021-33, a rozsudek NSS ze dne 11. 10. 2023, č. j. 3 Azs 105/2022-47).
5. Dne 15. 6. 2023 žalobkyně podala třetí žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu. Rozhodnutím ze dne 10. 11. 2023, č. j. OAM-8272-18-PP-23, OAMP i tuto žádost zamítl, jelikož žalobkyně o vydání povolení opět zažádala v rozporu s § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Současně byla žalobkyni stanovena lhůta k vycestování z území České republiky v délce 35 dnů od právní moci rozhodnutí. Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců rozhodnutím ze dne 7. 2. 2024, č. j. MV-14497-4/SO-2024, žalobkynino odvolání zamítla a rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přechodný pobyt potvrdila. Dne 11. 3. 2024 žalobkyně podala proti rozhodnutí o odvolání žalobu, včetně návrhu na přiznání

odkladného účinku. Krajský soud v Praze usnesením ze dne 10. 4. 2024, č. j. 45 A 3/2024-25, návrh za přiznání odkladného účinku žalobě zamítl.

6. Rozhodnutím ze dne 15. 8. 2023, č. j. KRPS-75634-49/ČJ-2023-010025, žalovaná uložila žalobkyni povinnost opustit území členských států Evropské unie podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. K opuštění území stanovila žalovaná lhůtu 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí. Rozhodnutím ze dne 15. 1. 2024, č. j. CPR-35548-5/ČJ-2023-930310-V249, ŘSCP žalobkynino odvolání zamítlo a rozhodnutí o povinnosti opustit území potvrdilo. Žalobkyně však ve stanové lhůtě nevycestovala.
7. Dne 25. 4. 2024 se žalobkyně v doprovodu svého zástupce dostavila na pracoviště žalované v Nymburce, aby nahlásila svůj neoprávněný pobyt. S žalobkyní byl sepsán protokol o podání vysvětlení ve smyslu § 167 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Při podávání vysvětlení a sepisování protokolu byl přítomen tlumočnick do vietnamštiny. Žalobkyně uvedla, že její bývalý manžel zemřel v roce 1995. Její současný manžel má české občanství. Svatbu měli ve Vietnamu v září 2019. Po nějaké době od svatby žalobkyně přijela za manželem do České republiky na základě krátkodobého víza jako turistka. Posléze podala žádost o pobyt za účelem sloučení s manželem. Žalobkynin manžel je nemocný (má rakovinu) a žalobkyně by chtěla získat platné pobytové oprávnění, aby se mohla o manžela starat. Dále však žalobkyně uvedla, že její manžel není upoután na lůžku a neustálá péče o něj není nutná. Žalobkyně si byla vědoma toho, že na území České republiky pobývá neoprávněně. V České republice by nicméně chtěla setrvat. Na území České republiky neměla žádné problémy s policií. Ve Vietnamu má maminku, která je již hodně stará. Žalobkynina dcera se již provdala a má vlastní rodinu. Ve Vietnamu nemá žádný majetek. Vlastnila tam malý pozemek, který prodala a peníze si přivezla do České republiky. V současné době žalobkyně bydlí v pronajatém bytě v X, ulice X. Náklady na ubytování hradí z vlastních úspor a z manželova starobního důchodu. Žalobkyně uvedla, že od svého příjezdu do České republiky (tj. od 15. 3. 2020) pobývá na území České republiky nepřetržitě. O možnost vycestování do Vietnamu se zajímala (kolik stojí cesta a kdy letí letadlo), ale nakonec informace nevyužila. V České republice nemá žádný movitý ani nemovitý majetek. Její úspory nejsou tak velké, aby pokryly náklady na vycestování. Žalobkyně dále sdělila, že je schopna oznámit policii svou adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu ohlásit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly. Na otázku týkající se možnosti složit finanční záruku žalobkyně odpověděla, že by ji možná mohla složit, ale musela by požádat své přátele o pomoc nebo přátele svého manžela. Žalobkyně nemá na území České republiky kromě manžela žádné rodinné příslušníky. Zná pouze manželovy přátele. Na své straně si žalobkyně osobně nebyla vědoma překážky, která by jí bránila vycestovat. Za překážku považovala manželův zdravotní stav. Krátkodobé odloučení by bylo možné, ale nevěděla, jaká by byla situace v budoucnu. Nenastala situace, kdy by byli odloučení. V případě návratu do Vietnamu žalobkyni nehrozilo žádné nebezpečí a Vietnam i místo svého bydliště považovala za bezpečné. Žalobkynin zástupce k vyjádření doplnil, že s ohledem na dobrovolné dostavení se na pracoviště žalované a s ohledem na to, že je žalobkyně manželkou občana Evropské unie, přičemž její manžel je již v pokročilém věku a jeho zdravotní stav je špatný, není nutné žalobkyni zajišťovat. To zvláště za situace, kdy sdělila žalované adresu místa pobytu, kde by se zdržovala a příslibila dostavovat se na pracoviště žalované. Žalobkyně byla též v případě potřeby schopna přes manželovy známé opatřit finanční záruku. Zohledněna by měla být i skutečnost, že se žalobkyně snaží svůj pobyt legalizovat. Lze mít za to, že Krajský soud v Praze shledá žalobu důvodnou. Pokud

by nebyla jiná možnost, byla žalobkyně připravena vycestovat do domovského státu. Žalobkyně se dostavila na pracoviště žalované, aby mohla řešit svou pobytovou situaci. Krajský soud v Praze její žalobě nepřiznal odkladný účinek a ona nechtěla mařit správní rozhodnutí.

8. V *napadeném rozhodnutí* žalovaná zrekapitulovala žalobkyninu pobytovou historii a obsah protokolu o podání vysvětlení. Žalobkyně setrvala na území České republiky, přestože jí byla opakovaně uložena povinnost opustit území, tedy nejmírnější forma opatření, jakým bylo možné její neoprávněný pobyt na území České republiky vyřešit. Proto podle žalované existovala reálná obava, že by se žalobkyně rozhodnutí nepodrobila ani v budoucnu. Rovněž žalobkyně neskýtala záruku, že by plnila povinnosti uložené žalovanou. Tím, že nevycestovala z území České republiky, přestože jí k tomu byla opakovaně uložena přiměřená lhůta, byl dán důvod k zajištění podle § 124b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, aniž by bylo přednostně užito mírnějších opatření. Žalobkynino jednání ani nebylo možné zhojit tím, že se na pracoviště žalované dostavila dobrovolně, aby svou situaci vyřešila. Její snaha o řešení pobytové situace v minulosti končila tím, že žalobkyně prostřednictvím zahájeného řízení získávala čas a prostor k prodlužování svého pobytu na území České republiky. Výsledky řízení (povinnosti vycestovat) stejně nerespektovala. Tímto každé její dobrovolné ohlášení neoprávněného pobytu postrádalo smysl. Při podání vysvětlení žalobkyně nezmínila, že chce vycestovat a že bude nějaké rozhodnutí respektovat. Naopak tu chtěla setrvat.
9. Žalovaná měla v *napadeném rozhodnutí* za to, že by uložení zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců nebylo z hlediska žalobkynina jednání dostatečné. V posledním řízení o povinnosti opustit území bylo zjištěno, že žalobkyně nesdílela se svým manželem společnou domácnost. Tato okolnost byla ověřena pobytovými kontrolami a výsledky žalobkyně a jejího manžela. Z výsledků vyplynulo, že žalobkynin manžel je soběstačný, strávil několik měsíců sám ve Vietnamu a do X za manželkou jezdí pouze tehdy, pokud kamarádi živnostníci potřebují pomoc (např. zajet s dodávkou pro zboží). Proto žalovaná považovala skutečnosti uvedené žalobkyní při podání vysvětlení dne 25. 4. 2024 za nedůvěryhodné.
10. Žalovaná přistoupila k zajištění žalobkyně proto, aby mohlo být realizováno vycestování a nebylo předem zmařeno. K tomu shrnula možnosti zvláštních opatření podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Pokud jde o možnost zdržovat se na předem ohlášené adrese, žalovaná zkonstatovala, že rozhodnutí o zajištění je prvotním úkonem v řízení. Proto neměla možnost žalobkyní uvedené skutečnosti (že je schopná se zdržovat na adrese v X) ověřit např. provedením pobytové kontroly. Žalovaná dále uvedla, že žalobkyně nemá na území České republiky žádný majetek a k uváděné adrese pobytu ji nic nevážalo. Žalobkynino předešlé jednání neskýtalo žádnou záruku, že by žalobkyně řádně plnila své povinnosti. Spíše naopak značilo, že se žalobkyně bude snažit vycestování vyhnout. K možnosti složení finanční záruky žalovaná vycházela z toho, že žalobkyně má značně omezený rozpočet. Žalobkyně sama uvedla, že její úspory nejsou tak velké, aby mohla zaplatit už jen své náklady na vycestování. Finanční záruka se přitom odvíjí od přesně stanovených kritérií (náklady na zprostředkování policejní eskorty, náklady na letenku pro eskortující policisty atd.). Žalobkyně sice uvedla, že by se finanční záruku pokusila sehnat od přátel. Vzhledem k žalobkyniným rozporuplným tvrzením však byla žalovaná k takové alternativě skeptická. Pokud jde o možnost osobně se hlásit policii v předem určené době, žalovaná měla za to, že žalobkynin přístup k zákonům České republiky neposkytoval

záruky, že by takové opatření dodržovala. Pokud jde o možnost zdržovat se na místě určeném policií a nacházet se tam k provedené pobytové kontroly, žalovaná měla takové opatření za neúčelné. Opět připomněla, že se žalobkyně zdržovala na území České republiky neoprávněně a dosud neprojevila vůli skutečně vycestovat.

11. Podle žalované v žalobkynině případě hrozilo nebezpečí, že by mohla opět ztěžovat výkon rozhodnutí o povinnosti opustit území a že by z území ve stanovené době nevycestovala. Žalobkyně proto svým jednáním naplnila podmínky § 124b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Z dokumentů předložených v řízení o žádosti o přechodný pobyt navíc bylo zjištěno, že se žalobkyně svévolně pohybovala po území Schengenského prostoru, jelikož vycestovala do města P. v Německu. K neuložení zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců žalovaná přistoupila zejména kvůli nebezpečí, že žalobkyně opět nebude respektovat právní předpisy. K tomu žalovaná odkázala na judikaturu NSS, podle níž uložení mírnějších opatření je vázáno na předpoklad, že cizinec bude schopen plnit povinnosti z toho plynoucí, a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložením zvláštního opatření ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Podle žalované bylo též rozhodnutí o zajištění přiměřené vzhledem k případnému dopadu do žalobkynina rodinného a soukromého života. Žalobkyně jako jediný důvod, který jí bránil ve vycestování, namítala manželův zdravotní stav. V řízení o povinnosti opustit území členských bylo nicméně zjištěno, že manželův zdravotní stav nevyžaduje pobyt v nemocnici a neustálou péči druhé osoby. Manžel je aktivní, pouze bere léky. U manžela neprobíhala aktivní léčba onkologického onemocnění. Naposledy kvůli onkologickému onemocnění navštívil lékaře před dvěma lety. Sama žalobkyně přiznala, že krátkodobé odloučení od manžela není problém. Žalovaná proto měla za to, že žalobkyně mohla do domovského státu vycestovat.
12. Dobu zajištění žalovaná stanovila s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu návratového rozhodnutí (zabezpečení letenky, přepravních dokladů, komunikace s domovským státem apod.).

II. Obsah žaloby a ostatních vyjádření účastníků

13. Žalobkyně v *žalobě* namítla, že její zajištění bylo nedůvodné a nadbytečné a nerespektovalo požadavek na proporcionalitu. K tomu shrnula judikaturu týkající se institutu zajištění. V případě zajištění cizinců podle zákona o pobytu cizinců se jedná o zcela mimořádný institut, který umožňuje policii zasáhnout do ústavně zaručeného práva na osobní svobodu. V případě uplatnění zajištění je proto nutné vždy zkoumat, zda je takový postup opravdu nezbytný. V žalobkynině případě nelze bez dalšího dovozovat, že by užití mírnějších prostředků nesplnilo svůj účel. Žalovaná možnost uložení mírnějšího opatření ani dostatečně nezkovala. S ohledem na judikaturu je nezbytné přistoupit k rozhodnutí o zajištění teprve poté, co je náležitě zvážena a jednoznačně vyhodnocena jako neúčinná možnost uložení mírnějších opatření. Žalobkyni nebylo uloženo správní vyhoštění, má čistý trestní rejstřík, aktivně řeší svůj pobyt prostřednictvím žádosti o přechodný pobyt a na pracoviště žalované se dostavila dobrovolně po předchozí domluvě. Proto by postačovalo užití mírnějších opatření. Žalobkyně sdělila žalované adresu, kde by se zdržovala. Dále žalobkyně přislíbila, že se bude u žalované pravidelně hlásit. V předchozím řízení si navíc pravidelně chodila pro potvrzení o probíhajícím řízení. Konečně žalobkyně nabídla i složení finanční záruky, kterou však žalovaná odmítla a ani nesdělila případnou požadovanou výši. Vzhledem k povaze zajištění jako citelného zásahu musí správní orgány výslovně, přehledně a logicky vysvětlit, ze kterých konkrétních skutečností vyplývá obava, že se cizinec bude

vyhýbat realizaci vycestování. I v řízení o zajištění cizince je nutné, aby správní orgány zkoumaly, zda je výkon správního vyhoštění, resp. vycestování alespoň potenciálně možný a zda mu nebrání objektivní skutečnosti. Žalobkyně nemá ani uloženo správní vyhoštění, pouze povinnost opustit území. Tyto instituty nelze zaměňovat nebo stavět na roveň, jak žalovaná činila. Žalovaná při zajištění vycházela ze skutečnosti, že žalobkyně nevycestovala v době stanové z rozhodnutí o povinnosti opustit území. To je sice pravda, ale žalobkyně má v České republice nemocného manžela, který trpí rakovinou a je v pokročilém věku. Žalobkyně se o něj stará. Napadené rozhodnutí je také nepřezkoumatelné. Žalovaná tvrdila, že žalobkyně se na území České republiky nacházela neoprávněně od 15. 2. 2024. Žalobkyninu zástupci ale bylo po konzultaci metodiky ŘSCP sděleno, že lhůta 35 dnů stanovená Komisí pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců je závazná. Žalobkyně tak byla v České republice legálně mnohem delší dobu. Žalobkyně se po celou dobu starala o svého manžela a doufala, že to bude možné i nadále. Nelze totiž předvídat, kdy se manželův stav zase rapidně zhorší.

14. Žalovaná odůvodnila nedostatečně zejména nevyužití zvláštního opatření spočívajícím v povinnosti zdržovat se na určité adrese. Žalovaná již v předchozím řízení o uložení povinnosti opustit území ověřila, že žalobkyně na udávané adrese skutečně bydlí. Proto je absurdní, jestliže v napadeném rozhodnutí tvrdila, že žalobkynin pobyt na udávané adrese nemůže ověřit. Pokud jde o opatření spočívající ve složení finanční záruky, žalobkyni nebylo sděleno, o jaké částce správní orgán uvažuje. Žalobkyni ani nebyla poskytnuta ke složení finanční záruky žádná lhůta. Pokud jde o opatření spočívající v povinnosti hlásit se pravidelně policii nebo zdržovat se na místě určeném policií, žalobkyně s policií vždy spolupracovala. Žalovaná proto mohla bez problémů některé ze zmíněných opatření využít.
15. Žalobkyně také poukázala na judikaturu, podle které zajištění cizince nelze odůvodnit pouhým konstatováním, že mírnější opatření nelze s ohledem na předchozí cizincovo protiprávní jednání uložit. Žalobkyně nakonec označila zajištění cizince, kterému nebylo uloženo správní vyhoštění, za nesmyslné. Rozhodnutí o povinnosti opustit území není možné mařit, resp. není to trestný čin, tudíž zajišťovat cizince, kteří jsou navíc rodinnými příslušníky českých občanů, toliko za účelem vycestování, je naprosto nepřiměřené a *de facto* se přiči zásadám podle směrnice o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků volně se pohybovat a pobývat na území členských států.
16. Žalovaná ve *vyjádření k žalobě* uvedla, že žalobkyně byla stále zajištěna. Žalovaná byla informována, že žalobkyně podala dne 30. 4. 2024 žádost o mezinárodní ochranu podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. OAMP však doposud nerozhodl o zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, proto byla žalobkyně stále zajištěna podle § 124b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná dvakrát přistoupila k nejmírnějšímu opatření, které je možné neoprávněně pobývajícím cizinci uložit – rozhodnutí o povinnosti opustit území. Žalobkyně však tato rozhodnutí neuposlechla. Nikdy ani neuvedla, že se dostavila ke správním orgánům za účelem realizace vycestování, jak jí bylo uloženo. Žalobkyně se dostavuje ke správním orgánům zpravidla jen z toho důvodu, aby s ní bylo zahájeno nějaké řízení, jehož prostřednictvím bude moci na území České republiky setrvat. Správní orgány žalobkyniny žádosti o získání pobytového oprávnění stále zamítají. Žalobkyně jako důvod svého nevycestování uvádí manželův nepříznivý zdravotní stav. Ten je ale již dva roky stabilní a nevyžaduje péči. Manžel se také vyjádřil, že s žalobkyní nesdílí společnou domácnost. Žalovaná považovala žalobkynino zajištění za potřebné a užití mírnějších opatření za neúčelné. Pokud by se žalobkyni nepodařilo získat pobytové oprávnění, stále

dokola by se dobrovolně dostavovala ke správním orgánům v pozici neoprávněně pobývajících cizinky a dožadovala by se řešení své pobytové situace, aniž by akceptovala výsledek řízení. Třetí vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území by bylo v žalobkynině případě téměř stoprocentně neúčelné. Žalovaná nepřisvědčila žalobní námitce, podle níž dostatečně nezkoumala uložení mírnějších opatření. K možnému užití zvláštních opatření se žalovaná v napadeném rozhodnutí vyjádřila dostatečně a s odůvodněním napadeného rozhodnutí se i nadále ztotožňuje.

17. Při jednání konaném dne 13. 5. 2024 žalobkyně odkázala na žalobu. Namítla, že zajištění cizince – rodinného příslušníka občana Evropské unie jen za účelem vycestování se přičí směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Žalobkyni mělo být na místo toho uloženo správní vyhoštění. Žalovaná nijak nezohlednila, že žalobkynin zástupce s ní nepřetržitě komunikoval. Proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu podala žalobkyně žalobu, a proto by její vycestování bylo kontraproduktivní. Napadené rozhodnutí se dostatečně nevypořádává s alternativou žalobkyni uložit zvláštní opatření.
18. Žalovaná se z jednání omluvila.

III. Posouzení věci soudem

19. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 172 odst. 4 zákona o pobytu cizinců), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž v daném případě neshledal žádné vady, ke kterým by musel ve smyslu závěrů rozsudku NSS ze dne 31. 1. 2023, č. j. 5 Azs 96/2021-39, č. 4456/2023 NSS, body 43 a 44, ve spojení s rozsudkem velkého senátu Soudního dvora ze dne 8. 11. 2022, C-704/20 a C-39/21, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, body 87-89, přihlížet z úřední povinnosti.
20. Podle § 124b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie může zajistit na dobu nezbytně nutnou neoprávněně pobývajícího cizince staršího 15 let za účelem jeho vycestování, jestliže uplynula lhůta k dobrovolnému opuštění území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace uvedená v záznamu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 ze dne 28. listopadu 2018 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.
21. Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území nebo z území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je
 - a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,
 - b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem,

kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“),

- c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo
- d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.

22. To, že byla naplněna podmínka – uplynula lhůta k dobrovolnému opuštění území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace uvedená v záznamu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 ze dne 28. listopadu 2018 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí – žalobkyně nepochybně a plyne to též z obsahu správního spisu (např. č. 1. 7). Ta tedy byla splněna.
23. Soud se dále zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky NSS ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).
24. Žalobkyně spatřovala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nesrozumitelnost z toho důvodu, že žalovaná nesprávně uvedla, od jakého data se žalobkyně neoprávněně nacházela na území České republiky [další podmínka § 124b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců]. V napadeném rozhodnutí žalovaná měla za to, že oprávněný pobyt žalobkyni skončil dne 15. 2. 2024, tedy uplynutím lhůty stanovené k vycestování podle rozhodnutí o povinnosti opustit území ze dne 15. 8. 2023. Podle žalobkyně však její oprávněný pobyt skončil až uplynutím 35denní lhůty k vycestování, které se odvíjela od právní moci rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 7. 2. 2024. Podle soudu však takovýto případný rozpor (týkající se přesného okamžiku, od kterého žalobkyně pobývala na území neoprávněně) nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí nepůsobí. Pro rozhodnutí o zajištění cizince podle § 124b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců v zásadě není relevantní. Výsledek obou posouzení (od kdy počala žalobkyni běžet lhůta k vycestování a v jaké délce) totiž vede ke stejnému výsledku: v době zajištění žalobkyně pobývala na území neoprávněně. Též tato podmínka tak byla splněna.
25. Žalobkyně namítala též to, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jelikož se žalovaná nevypořádala se všemi možnými druhy zvláštních opatření a neuvedla, proč k nim nepřihlédla. K tomuto soud připomíná, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76). Žalovaná se v napadeném rozhodnutí k jednotlivým zvláštním opatřením postupně vyjádřila a také vysvětlila, proč k nim nepřistoupila. Soud se neztotožňuje se žalobkyní, že by odůvodnění týkající se nevyužití zvláštních opatření v napadeném rozhodnutí „zcela absentovalo.“ Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí tak není dána.
26. S žalobkyní lze souhlasit v tom směru, že zajištění – jakožto citelný zásah do osobní svobody – představuje krajní prostředek pro řešení situace neoprávněně pobývajících cizinců. Kromě

jazykového výkladu § 124b odst. 1 zákona o pobytu cizinců („nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření“), vyplývá subsidiarita zajištění také z bodu 16 preambule směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návrátová směrnice“), podle kterého využití zajištění za účelem přípravy návratu nebo za účelem vyhoštění by mělo být omezeno a mělo by podléhat zásadě proporcionality, pokud jde o použité prostředky a sledovaného cíle. Zajištění je odůvodněné pouze pro přípravu návratu či pro výkon vyhoštění a pouze v případě, že by uplatnění mírnějších donucovacích opatření nebylo dostatečně účinné. V bodě 3 preambule návratové směrnice je také odkazováno na „Dvacet pokynů pro nucené navracení“, přijatých Výborem ministrů Rady Evropy. Přednostní využití opatření, která nejsou spojena s odnětím svobody, je vymezeno v pokynu č. 6. Samotné zajištění za účelem přípravy návratu nebo vyhoštění je poté v čl. 15 a 16 návratové směrnice striktně regulováno. K subsidiaritě více omezujících opatření srov. také rozsudek Soudního dvora ze dne 28. 4. 2011, C-61/11 PPU, *El Dridi*, body 41 a 42.

27. Žalobkyně namítla, že bez toho, aniž by bylo žalobkyni uloženo správní vyhoštění (byla jí uložena mírnější povinnost opustit území podle § 50a zákona o pobytu cizinců), je její zajištění „nesmyslné“ a „naprosto nepřiměřené“. Soud se neztotožňuje s žalobkyní, že zajištění cizince za účelem vycestování (nikoli za účelem vyhoštění) je *a priori* nepřiměřené. Z obsahu čl. 15 návratové směrnice („za účelem přípravy návratu nebo vyhoštění“) je totiž zřejmé, že dopadá i na zajištění za účelem přípravy návratu cizince (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2012, č. j. 3 As 30/2011-57, č. 2641/2012 Sb. NSS). Podle soudu takové opatření sleduje i legitimní cíl – zajistit dostupnost cizince pro správní orgány v průběhu výkonu rozhodnutí o povinnosti opustit území. Lze mít navíc za to, že je taková úprava potřebná, jelikož v případě, kdy alternativy zajištění (zasahující do práva na osobní svobodu v nižší intenzitě) nelze efektivně uplatnit, není jiná (účinná) možnost, jak kontrolovat cizincův pobyt a jeho dispozici pro realizaci výkonu rozhodnutí o povinnosti opustit území. Současně, jak již bylo vysvětleno výše, zajištění představuje prostředek *ultima ratio*. Podle zákona o pobytu cizinců nelze cizince, jemuž byla uložena povinnost opustit území, zajistit „automaticky“. To ostatně platí i u cizinců, kteří dobrovolně nerespektovali rozhodnutí o správním vyhoštění (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38, č. 3559/2017 Sb. NSS).
28. V žalobě a při jednání žalobkyně namítala, že zajištění cizince – rodinného příslušníka občana Evropské unie jen za účelem vycestování se přičítá směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Soud však tento rozpor neshledal. Žalobkyně ostatně ani nepoukazovala na žádný konkrétní článek, jež měl být porušen a soud tak ve stejném míře obecnosti (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS) dodává, že zajištění žalobkyně této směrnicí neodporuje. Odhlížet totiž nelze ani od toho, že sňatek žalobkyně s občanem Evropské unie byl shledán účelovým, nelze ji tudíž považovat za rodinnou příslušnici občana Evropské unie (viz též rozsudek NSS č. j. 5 Azs 176/2022-36, bod 16).
29. Přestože je rozhodnutí o zajištění prvním úkonem v řízení (§ 124b odst. 3 zákona o pobytu cizinců), musí správní orgány zjistit relevantní skutkové okolnosti (a učinit je obsahem spisového materiálu), aby mohly možnost uplatnění zvláštních opatření a případnou nezbytnost zajištění svědomitým způsobem posoudit. Správní orgány nejsou ani v řízení o

zajištění cizince za účelem vycestování zbaveny své povinnosti rozhodovat na základě řádně zjištěného skutkového stavu (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád). Zpravidla bude vhodné např. prostřednictvím vysvětlení zjistit, zda se cizinec zdržuje na určité adrese a je ochoten se policii hlásit, případně zda disponuje finančními prostředky ke složení finanční záruky. Správní orgány však mohou relevantní skutečnosti ověřit i jiným způsobem než prostřednictvím cizincova vysvětlení (srov. rozsudky NSS ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 128/2011-61, a ze dne 25. 9. 2013, č. j. 6 As 41/2013-36).

30. Z judikatury NSS také vyplývá, že správní orgány mají povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince překážkami správního vyhoštění nebo vycestování v případech, kdy jim jsou tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci jsou správní orgány povinny možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění nebo vycestování alespoň potenciálně možné. Pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit, o zajištění cizince nelze rozhodnout. Při tomto zvažování postačuje posouzení potenciality možnosti výkonu správního vyhoštění nebo rozhodnutí o povinnosti opustit území (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, a rozsudek NSS ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 72/2011-75).
31. Lze tak shrnout, že důvody k omezení cizincovy osobní svobody je potřeba vykládat restriktivně. V souladu s rozsudkem NSS ze dne 15. 7. 2011, č. j. 7 As 76/2011-50, „[n]ení však pravdou, že by policie musela vždy nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve v případě neúspěchu by mohla cizince zajistit. Takový výklad by vedl v důsledku často ke zmaření výkonu správního vyhoštění. I když by totiž bylo zřejmé, že se cizinec bude snažit vyhnout vycestování z České republiky, policie by mu nejdříve uložila zvláštní opatření, a poté, co by zjistila, že zvláštní opatření nevedlo ke kýženému cíli, neboť cizinec se začal skrývat nebo odcestoval do jiného státu, mohl by již být výkon správního vyhoštění zmařen a k zajištění cizince by vůbec nemohlo být přistoupeno. Z tohoto důvodu také zákon o pobytu cizinců v ust. § 123b odst. 3 stanoví, že policie zkoumá, zda uložním zvláštního opatření neohrozí výkon správního vyhoštění.“ Ačkoli se právě citovaný rozsudek NSS týkal správního vyhoštění, lze jeho závěry vztáhnout i na výkon rozhodnutí o povinnosti opustit území. Zajištění cizince pro výkon obou institutů totiž sleduje stejný cíl: zamezit, aby se cizinec vyhýbal své povinnosti vycestovat. Zároveň platí, že posouzení, zda správní orgán přistoupí k uložení zvláštního opatření, nezahrnuje pouze subjektivní postoj cizince, zda by byl schopen a ochoten se danému opatření podrobit, ale předpokládá objektivní hodnocení celkové situace správním orgánem, na kterém leží odpovědnost rozhodnout, zda uložené opatření splní svůj účel (srov. rozsudky NSS ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 Azs 31/2017-19, a ze dne 27. 2. 2019, č. j. 7 Azs 334/2018-34).
32. V rámci věcného přezkumu napadeného rozhodnutí se tak soud zabýval proporcionalitou zajištění a závěry žalované o nemožnosti uložit mírnější opatření. Žalobkyně při podání vysvětlení uvedla, že v současné době bydlí v Milovicích v ulici V Konárnách 518. Podle své výpovědi byla také schopna oznámit žalované adresu, na které by se zdržovala a ve stanovené době být přítomna za účelem pobytové kontroly. Také uvedla, že je schopna a ochotna pravidelně se hlásit žalované nebo pobývat v předem určeném místě. Tyto okolnosti tak naznačují možnost uplatnit zvláštní opatření podle § 123b odst. 1 písm. a), c) a d).

33. Nelze souhlasit se žalovanou, že uplatnění zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců (zdržovat se na ohlášené adrese a být přítomen v čase pravidelných kontrol) bránila skutečnost, že rozhodnutí o zajištění je prvním úkonem v řízení (z tohoto důvodu žalovaná neměla mít možnost provést např. pobytovou kontrolu, kterou by ověřila, zda žalobkyně opravdu bydlí na jí uváděném místě). Takovýto přístup by totiž užití zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců prakticky vyloučil a jeho úprava by se stala bezpředmětnou. Aplikaci tohoto zvláštního opatření proto nelze odmítnout s paušálním odkazem, že zajištění cizince je první úkon v řízení, ale vždy je potřeba zvážit individuální okolnosti dané věci (např. cizincovu pobytovou historii, informace, jež má správní orgán dostupné z jiných řízení nebo koherenci cizincových výpovědí). Ačkoli tak soud obecně nesouhlasí s takto striktním přístupem ke zvláštnímu opatření podle § 124b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců (jehož uplatnění není podle zákona nutně podmíněno provedením pobytové kontroly), v kontextu celého odůvodnění napadeného rozhodnutí lze mít za to, že existovala (reálná) obava, že by se žalobkyně tomuto zvláštnímu opatření nepodrobila, tj. uplatnění tohoto zvláštního opatření by bylo neúčelné.
34. V napadeném rozhodnutí žalovaná zdůrazňovala, že žalobkyně pobývala na území České republiky neoprávněně a opakovaně nerespektovala rozhodnutí o povinnosti opustit území. Žalovaná tak nezaměňovala správní vyhoštění s povinností opustit území, jak žalobkyně namítala. Naopak, v napadeném rozhodnutí několikrát poznamenala, že žalobkyni byla dosud ukládána „mírnější“ povinnost opustit území. K samotnému nerespektování povinnosti opustit území soud nicméně poukazuje na rozsudek NSS ze dne 20. 2. 2019, č. j. 3 Azs 369/2017-42, podle kterého *„obavy z ohrožení výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění, vylučující uložení zvláštního opatření, nemohou být založeny toliko na prostém nerespektování správního vyhoštění (pozn. soudu – tím spíše výkonu mírnějšího rozhodnutí o povinnosti opustit území) cizincem, ale k této skutečnosti musí přistoupit i další okolnost, která již důvodnou obavu z ohrožení výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění může indikovat.“*
35. Podle soudu však žalovaná nevycházela *toliko* ze skutečnosti, že žalobkyně nerespektovala povinnosti opustit území, ale při úvahách o možnosti uložení zvláštních opatření posuzovala žalobkyninu situaci individuálně (v souladu s požadavky usnesení rozšířeného senátu dne 28. 2. 2017, čj. 5 Azs 20/2016-38, č. 3559/2017 Sb. NSS) vzhledem k její pobytové historii a okolnostem plynoucím z předchozích řízení podle zákona o pobytu cizinců. Proto žalovaná neměla skutečnosti, které žalobkyně uváděla při podání vysvětlení dne 25. 4. 2024, za důvěryhodné. Tento postoj k žalobkynině důvěryhodnosti (a s tím spojené i spolehlivosti při plnění zvláštních opatření) soud považuje za opodstatněný. Jak již bylo naznačeno v bodě 31 tohoto rozsudku, úvaha správního orgánu o využití zvláštních opatření se neomezuje pouze na vyjádření cizince, že by byl ochoten se zvláštním opatřením podrobit.
36. Je potřeba připomenout, že § 123b a násl. zákona o pobytu cizinců upravuje zvláštní opatření *za účelem vycestování*, tzn. že jejich cílem je zajistit, že cizinec opravdu vycestuje. Jak již zmínila žalovaná v napadeném rozhodnutí, žalobkyně se vyjádřila, že by v České republice chtěla zůstat. Žalobkynin zástupce sice při podání vysvětlení doplnil, že pokud nebude jiná možnost, žalobkyně vycestuje dobrovolně, avšak při soudním jednání poukazoval na to, že žalobkynino vycestování by bylo kontraproduktivní. To však ve skutečnosti odporuje účelu zajištění a snižuje tak žalobkyninu důvěryhodnost, že zajištění jí nebylo třeba uložit, protože to naopak podporuje závěr, že se povinnosti vycestovat z území České republiky nepodvolí. Zásadní pak je, že žalobkyni byla již pětkrát uložena lhůta, v níž měla z území

České republiky vycestovat (třikrát při zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu a dvakrát v rozhodnutí o povinnosti opustit území) a nikdy tak neučinila. Její tvrzení o tom, že se o možnost vycestování zpět do Vietnamu dříve zajímala (o cenu letenky, kdy letí letadlo) není ničím podložené a zcela obecné. Žalobkyně nijak nerozvedla, z jakého důvodu v době, kdy si o zpětném vycestování do Vietnamu sháněla informace, nakonec nevycestovala, a jaké konkrétní informace přitom vlastně zjistila. Při podání vysvětlení sama uvedla, že by krátkodobé odloučení od nemocného manžela bylo možné. Podle odůvodnění rozhodnutí o povinnosti opustit území ze dne 15. 8. 2023 navíc do protokolu sdělila, že její manžel je v současné době ve Vietnamu (kde se léčí) a že ona sama má peníze na vycestování z České republiky. Žalobkyně tak zřejmě v této době mohla do Vietnamu za svým manželem vycestovat (případně mohli manželé vycestovat spolu), avšak tak neučinila.

37. Nelze též přehlížet, že jsou žalobkyniny výpovědi rozporné. Při podání vysvětlení dne 25. 4. 2024 tvrdila, že nenastala situace, kdy by s manželem byli odloučeni. Jak je uvedeno výše, v řízení o povinnosti opustit území ale uvedla, že byl její manžel ve Vietnamu. Také žalobkynin manžel v řízení o povinnosti opustit území nepopíral, že do Vietnamu (kde se snažil sehnat přírodní produkty, kterými by se léčil) odcestoval. Současně žalobkyně při podání vysvětlení dne 25. 4. 2024 vypověděla, že od svého příjezdu do České republiky (15. 3. 2020) Českou republiku neopustila. Tato tvrzení se ale neshoduje s její procesní strategií při podávání žádostí o povolení k přechodnému pobytu. Podle rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 7. 2. 2024 totiž žalobkyně tvrdila, že se dne 15. 6. 2023 nacházela v Německu (což měla dokládat fotografiemi z města Pirna). Také v samotné žalobě žalobkyně uvedla, že poslední žádost o přechodný pobyt podala do 3 měsíců od vstupu na území (což znamená, že od doby svého příjezdu – 15. 3. 2020 – z České republiky vycestovala). Rovněž z centrálního informačního systému (totéž žalobkyně vypověděla ve druhém řízení o povinnosti opustit území) plyne, že dne 16. 7. 2021 spáchala přestupek podle § 156 odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, neboť porušila povinnost podle § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců (pobývat na území pouze s platným cestovním dokladem a oprávněním k pobytu, pokud tento zákon nestanoví jinak), za což jí byla uložena pokuta ve výši 1 000 Kč, avšak při podání vysvětlení dne 25. 4. 2024 vypověděla, že žádné problémy s policií neměla.
38. Dalším faktorem, který zpochybňuje možnost využití zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, je, že žalobkyni k udávané adrese pobytu neváží žádné silnější vazby. Dokonce ve druhém řízení o povinnosti opustit území nejprve uvedla, že adresa, kde pobývá je X, a až při pobytové kontrole, při níž bylo zjištěno, že se na daném místě žádné bytové jednotky nenachází, uvedla, že daná adresa je X. Nejasné ostatně je i to, zda X vůbec platí nájem, protože její manžel ve druhém řízení o povinnosti opustit území uvedl, že žádný nájem neplatí, protože je s vlastníkem bytové jednotky kamarád, avšak při podání vysvětlení dne 25. 4. 2024 žalobkyně vypověděla, že X, platí nájem ve výši 3 000 Kč. Žalobkyně nemá ani žádný movitý ani nemovitý majetek a bydlí v jedné pronajaté místnosti, kterou, jak bylo zjištěno v řízení o povinnosti opustit území, nesdílí se svým manželem jako společnou domácnost. To, že žalobkyně doposud na této adrese pobývala, neznamená, že se ohledem na výše popsanou pobytovou historii a její nevěrohodnost, bude na této adrese pobývat i poté, kdy by jí žalovaná odmítla vydat v pořadí již třetí rozhodnutí o povinnosti opustit území či rozhodnutí o správním vyhoštění, čímž by opětovně prodloužila dobu, po níž může na území České republiky pobývat. Naopak, soud má ve shodě s žalovanou důvodnou obavu, že by mařila výkon rozhodnutí o povinnosti opustit území a svému navrácení by se bránila.

39. Výše uvedené rozpory v žalobkyniných tvrzeních v průběhu různých řízení s ní vedených od jejího příjezdu do České republiky v roce 2020 tak také narušují důvěru v to, že by řádně plnila zvláštní opatření podle § 124b odst. 1 písm. c) a d) zákona o pobytu cizinců a vycestování se nevyhýbala. Žalobkyně do Vietnamu nevycestovala ani v době, kdy se tam nacházel její manžel a ona sama měla na vycestování finanční prostředky. Její hlavní argumentace, že i přes několik rozhodnutí o povinnosti opustit území z České republiky nevycestovala, aby se mohla starat o nemocného manžela a být mu nablízku, je tak značně zpochybněna a vyvolává otázky ohledně jejích skutečných motivů setrvání na území České republiky. Z kombinace výše uvedených okolností (nekonzistence v tvrzeních, dlouhodobé nerespektování povinnosti vycestovat zpět do Vietnamu, i když se tam nacházel její manžel) proto značí, že žalobkyniny záměry nejsou transparentní. Proto byla dána obava, že by uložení zvláštních opatření podle § 124b odst. 1 písm. c) a d) nevedlo ke sledovanému cíli (kterým je vycestování cizince).
40. V žalobkynin prospěch sice svědčí, že se na pracoviště žalované dostavila dobrovolně. Chtěla totiž svou pobytovou situaci vyřešit. V tomto ohledu však soud spatřuje rozpor mezi žalobkyniným proklamovaným záměrem a jejím dosavadním chováním, kdy opakovaně nerespektovala povinnost opustit území. Soudu ani není zcela zřejmé, jakým jiným způsobem než vycestováním zamýšlela svůj stav neoprávněně pobývajících cizinky po tom, co její žalobě nebyl usnesením zdejšího soudu č. j. 45 A 3/2024-25 přiznán odkladný účinek, vyřešit. V úvahu sice přicházelo vydání nového rozhodnutí o povinnosti opustit území podle § 50a zákona o pobytu cizinců, kdy by byl po dobu určenou k vycestování žalobkynin pobyt legalizován. Žalobkyni nicméně byla povinnost opustit území v minulosti již dvakrát – bezvýsledně – uložena, přičemž první rozhodnutí o povinnosti opustit území obstálo i v soudním a kasačním přezkumu (viz bod 3 tohoto rozsudku). Případná snaha o „řetězení“ formálních rozhodnutí o povinnosti opustit území tak představuje spíše obcházení zákona než konstruktivní řešení pobytové situace.
41. Pokud jde o zvláštní opatření podle § 124b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců (složení finanční záruky), žalobkyně namítala, že byla připravena finanční záruku sehnat a složit. K tomu však žalovaná nepřihlédla a ani se nevyjádřila o tom, jakou částku by měla finanční záruka představovat. Žalovaná k možnosti finanční záruky uvedla, že žalobkyně neměla ani prostředky na vycestování. Z toho vyplývalo, že nedisponovala dostatečnými finančními prostředky na složení finanční záruky. Také s ohledem na žalobkynina dosavadní rozporuplná tvrzení vyvolávala alternativa složení finanční záruky v žalované „skepsi.“ Žalobkyně totiž ani nezaplatila náklady řízení podle rozhodnutí o povinnosti opustit území ze dne 15. 8. 2023.
42. Žalobkyně při podání vysvětlení dne 25. 4. 2024 uvedla, že je nemajetná. K otázce na schopnost složit finanční záruku uvedla „asi by to šlo“ (musela by však požádat o pomoc manžela nebo manželovy přátele). Žalobkynina schopnost složit finanční záruku proto zůstala velmi nejasná. V situaci, kdy žalobkyně nedisponovala žádnými finančními prostředky a žalovaná neměla žádné bližší informace o žalobkyniných přátelích nebo přátelích jejího manžela (jaká je jejich finanční situace a zda by byli opravdu ochotni za žalobkyni finanční záruku složit), by informování žalobkyně o přesné výši požadované finanční záruky podle soudu na věci nic nezměnilo. Jinými slovy, v případě, kdy je žalobkyně nemajetná, i po sdělení konkrétní částky by zachovávala ke své schopnosti složit finanční záruku značně nejistý postoj – asi by se ji pokusila sehnat přes přátele. Tím by nebyly pochybnosti o tom, že by finanční záruku složila, nijak umenšeny. Soud má proto

shodně se žalovanou za to, že složení finanční záruky se v žalobkynině případě nejevilo jako pravděpodobné. Určitější představu o tom, jak by složení finanční záruky realizovala (kdo konkrétně by jí peníze poskytl a v jaké výši) ostatně žalobkyně nenabídla ani v žalobě, přičemž je to právě žalobce, kdo má předložit konkrétními návrhy na složení záruky (např. rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 Azs 94/2017-26, bod 26, nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38, bod 35). Navíc při podání vysvětlení dne 25. 4. 2024 vypověděla, že na území České republiky sama žádné přátele nemá, zná jen manžela a jeho prostřednictvím některé jeho přátele. Žalovaná tak neměla na základě dostupných informací (žalobkyně nepředestřela, od koho konkrétně by se pokusila finanční záruku obstarat) důvod pečlivěji se věnovat této alternativě uložení zvláštního opatření. Tím by mohl být v konečném důsledku účel zvláštních opatření (zajistit, aby se cizinec nevyhýbal povinnosti vycestovat) zmařen.

43. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalovaná se možnostmi uložení zvláštních opatření zabývala dostatečně konkrétně v kontextu informací uvedených při podání vysvětlení dne 25. 4. 2024, žalobkyniny pobytové historie a skutečností vyplývajících z předchozích řízení (o žádosti o přechodný pobyt, o povinnosti opustit území). Lze zcela souhlasit s žalovanou v tom, že v případě žalobkyně zde nevyplývala ze sdělených informací o pobytové historii dostatečná záruka plnění stanovených povinností, jak je předpokládají jednotlivá zvláštní opatření, ani záruka, že žalobkyně z České republiky dobrovolně vycestuje. Jednotlivá zvláštní opatření nemohla být použita, neboť by nebyla účelná. Soud sdílí závěr žalované, že s ohledem na uvedené skutečnosti nebyly dány záruky, že by uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizince bylo efektivní, naopak existovalo riziko, že by žalobkyně zvláštní opatření neplnila.
44. Současně také žalovaná zvážila, zda bylo žalobkynino vycestování vůbec možné (srov. bod 30 tohoto rozsudku). Žalobkyně jako jedinou překážku svého vycestování uváděla manželův zdravotní stav. K tomu se žalovaná vyjádřila poměrně podrobně. Žalovaná blíže vylíčila manželův zdravotní stav (přestože je onkologickým pacientem, tak je jeho stav stabilizovaný a manžel nevyžaduje neustálou péči). Žalovaná také poznamenala, že rozhodnutí o povinnosti opustit území podle § 50a zákona o pobytu cizinců žalobkyni nebrání, aby po vycestování opět vstoupila na území České republiky. Žalobkyně při podání vysvětlení dne 25. 4. 2024 také sdělila, že jí při návratu do Vietnamu nehrozí žádné nebezpečí a Vietnam považuje za bezpečnou zemi. Žalovaná proto usoudila, že výkon rozhodnutí o povinnosti opustit území je možné realizovat. K tomuto lze také odkázat na usnesení č. j. 45 A 3/2024-25 jímž zdejší soud nepřiznal žalobě proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přechodný pobyt odkladný účinek, jelikož žalobkyně neprokázala, že by jí v případě vycestování hrozila reálná újma. Mimo jiné proto, že její manžel totiž bydlí na adrese trvalého bydliště v X, v místě bydliště žalobkyně se zdržuje občas, navštěvuje ji tehdy, pokud kamarádi živnostníci potřebují pomoc, např. zajet dodávkou pro zboží, pak jede do X a zajedou s manželkou pro zboží. Dále vypověděl, že nepotřebuje léčbu, která by vyžadovala pobyt v nemocnici, bere pouze léky, má biologickou léčbu. Lékaře naposledy navštívil v lednu 2023 před cestou do Vietnamu, kde se snažil sehnat přírodní produkty. Také výslovně potvrdil, že nepřetržitou pomoc jiné osoby nepotřebuje a že je soběstačný.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

45. Soud konstatuje, že rozpory v tvrzení žalobkyně jsou takového rázu, že zakládají její nevěrohodnost, což se promítá v naplnění důvodů pro její zajištění. Soud tudíž uzavírá, že žalobu neshledal důvodnou. Současně soud nezjistil žádnou vadu, ke které by byl povinen

přihlédnout z úřední povinnosti. Žalovaná zajistila žalobkyni v souladu se zákonem a náležitě zohlednila konkrétní okolnosti projednávání věci. Napadené rozhodnutí dostatečně a přezkoumatelně odůvodnila.

46. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšné žalované soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o žalobě žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Nejvyšší správní soud však kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 13. května 2024

JUDr. Jan Peroutka v. r.
soudce